

8. SINIF

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

1. ÜNİTE: BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

20. YÜZYIL BAŞLARINDA AVRUPA VE OSMANLI DEVLETİ

> Geçmişini bilen, geleceğini daha sağlam kurar.

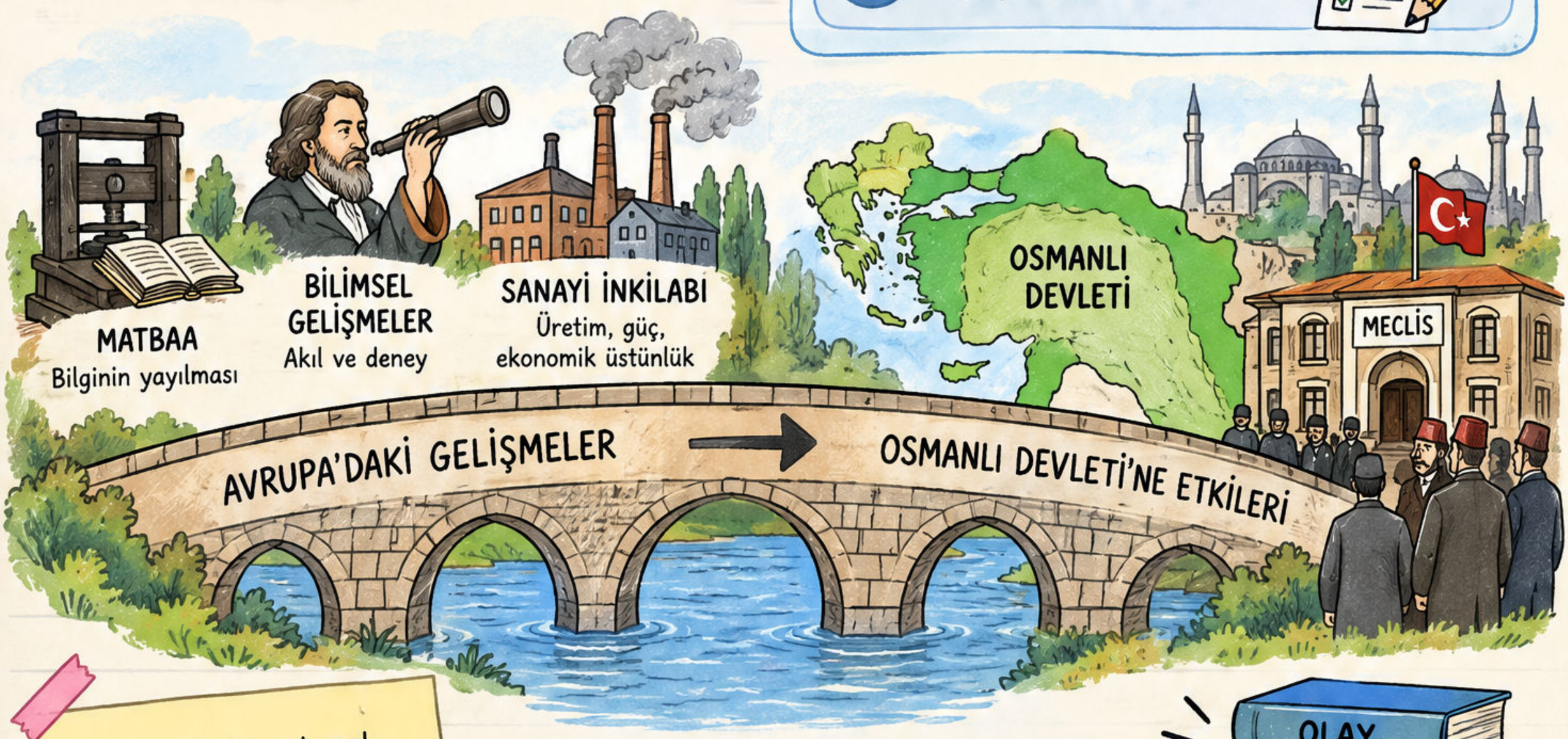
BU ÜNİTEDE NELERE DİKKAT ETMELİYİZ?

Bu ünitede olayları ezberlemek değil, neden-sonuç ilişkisi kurmak ve paragrafı yorumlamak önemlidir.

LGS'de sorular, bilgileri birleştirip yorumlama becerisini ölçmektedir.

BU ÜNİTEDE NELERİ ÖĞRENECEĞİZ?

1. Avrupa'daki gelişmelerin Osmanlı'ya etkileri
2. Sanayi İnkılabı ve ekonomik bağımlılık
3. Fransız İhtilali ve milliyetçilik
4. Demokratikleşme ve fikir akımları
5. Kronoloji, harita ve LGS soru analizi

Tarihi anlamak, bugünü daha iyi kavramamızı sağlar.

Geçmişi doğru analiz etmek, daha güçlü bir gelecek için en büyük adımdır.

@engindemirci44

8. SINIF
TARİH

AVRUPA'NIN UYANIŞ ZİNCİRİ

DÜNYAYI DEĞİŞTİREN SÜREÇLER

Geçmişi anla, bugünü daha iyi kavrayabilirsin.

Avrupa'da 15. yüzyıldan 18. yüzyıla uzanan bu gelişmeler, modern dünyayı şekillendiren bir zincir oluşturmuştur.

1 Coğrafi Keşifler

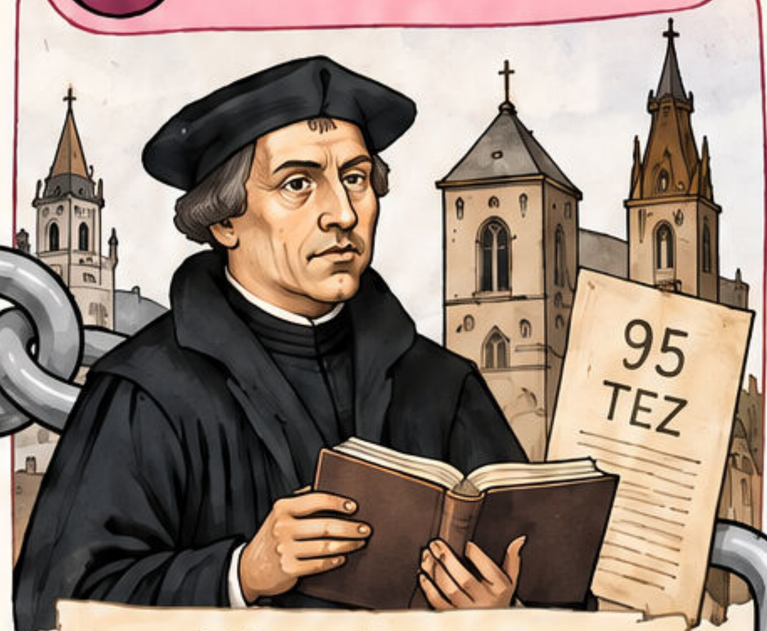
Sömürgeciliğin başlangıcı (Coğrafi Keşifler)

2 Rönesans

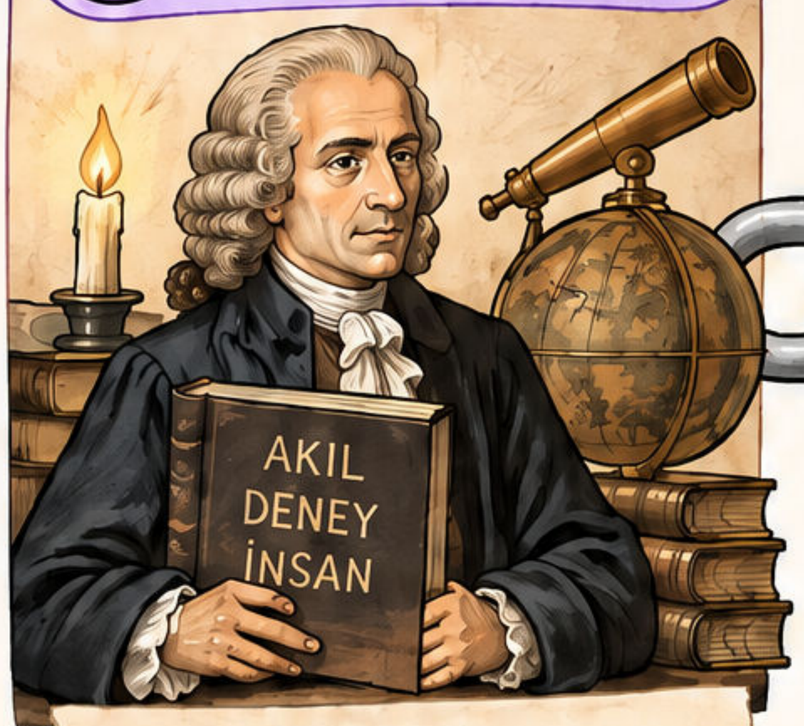
bilim ve sanat yeniden doğdu.

3 Reform

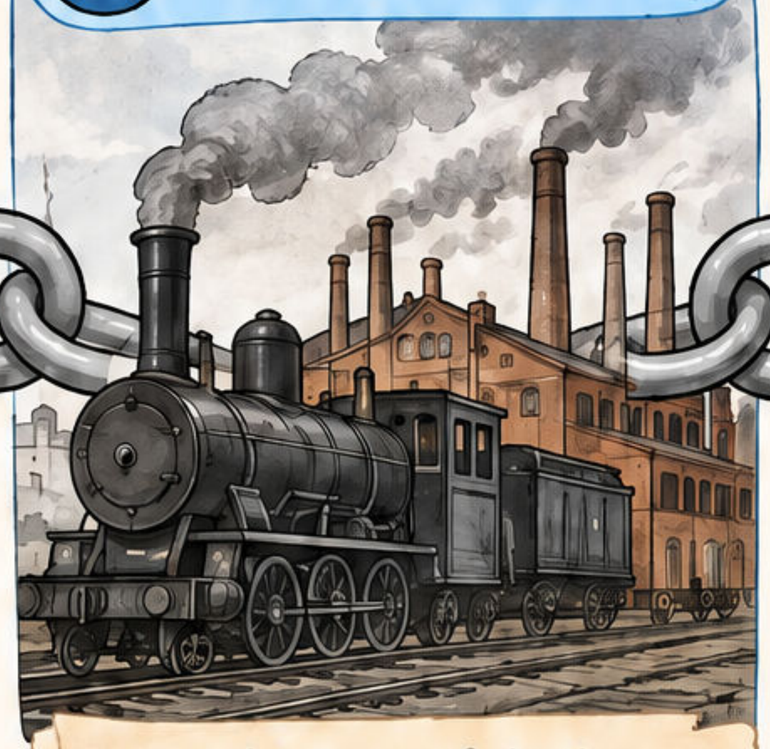
kilisenin gücü sarsıldı.

4 Aydınlanma

akıl ve deney öne çıktı.

5 Sanayi İnkılabı

makine ve fabrika üretimi.

6 Fransız İhtilali

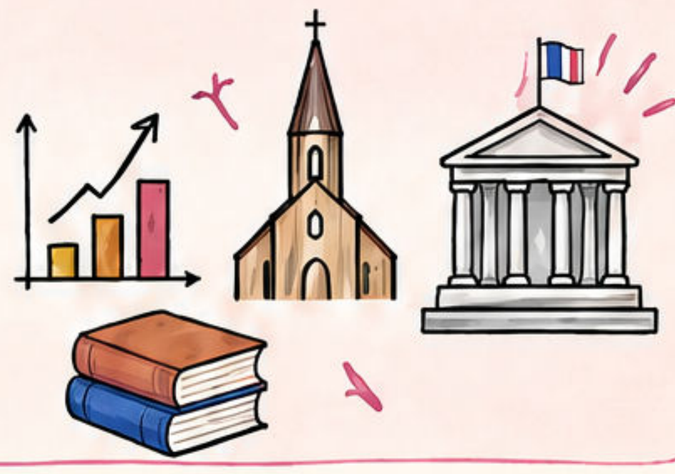
eşitlik, özgürlük, milliyetçilik.

UNUTMA!

Sınavda hareketi bul:

ekonomik mi, bilimsel mi, dinî mi, siyasi mi?

"Tarihi doğru anlamak, geleceği daha bilinçli kurmaktır."

COĞRAFİ KEŞİFLER

VE OSMANLI'YA ETKİSİ

Tarih Ufkunuzu Genişletir!

Neden?

Yeni kıtalar ve kısa ticaret yolları arandı.

Sonuç:

Ticaret Atlas Okyanusu'na kaydı; İpek ve Baharat yolları ile Akdeniz limanları önem kaybetti.

Sömürgeciliğin başlangıcı (Coğrafi Keşifler)

Sömürgecilik:

Altın ve gümüş Avrupa'ya taşındı.

Osmanlı'ya etkisi:

Gümrük ve vergi gelirleri azaldı; Kapitülasyonlar verildi; ekonomik bağımlılık arttı.

LGS İPUCU

Atlas Okyanusu + ticaret yolu + sömürge
= Coğrafi Keşifler

Coğrafi keşifler, dünya tarihinin yönünü değiştirmiş, Osmanlı Devleti'nin ekonomik dengelerini olumsuz etkilemiştir.

4.

8. SINIF

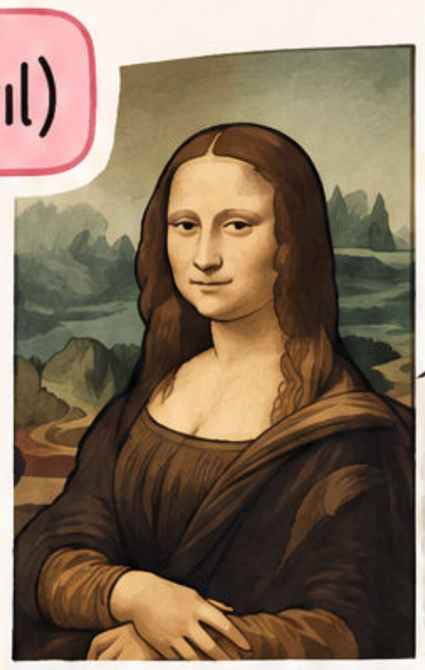
RÖNESANS, REFORM VE AYDINLANMA

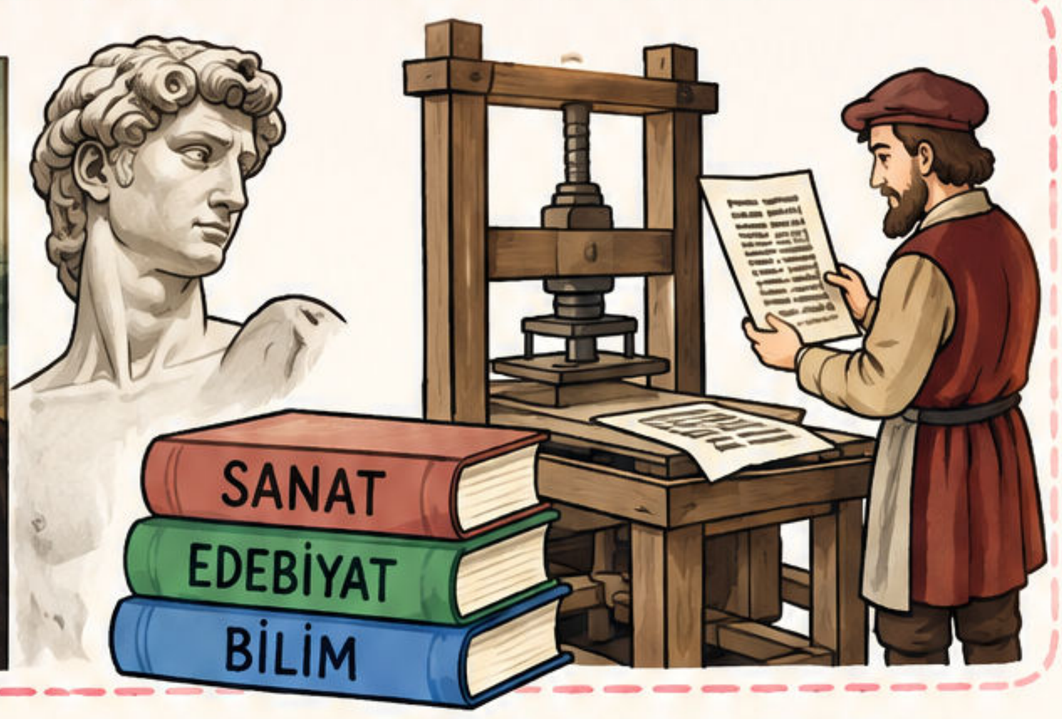
ÇAĞDAŞ DÜNYANIN TEMELLERİ

Geçmişi anlamak daha aydınlık yarınlar için!

RÖNESANS (XV–XVI. yüzyıl)

İtalya'da sanat, edebiyat ve bilimde yeniden doğuş; Skolastik düşünce zayıfladı.

REFORM (XVI. yüzyıl)

Katolik Kilisesi'nin gücü ve doğmatik düşünce sarsıldı; eğitim laikleşmeye başladı.

Osmanlı doğrudan olumsuz etkilenmedi; Avrupa'daki mezhep çatışmalarını fırsat olarak kullandı.

AYDINLANMA (XVII–XVIII. yüzyıl)

Akıl, deney ve gözlem; Sanayi İnkılabı ile Fransız İhtilali'ne zemin hazırladı.

KARŞILAŞTIR!

Skolastik = sorgulamayan düşünce

Pozitif = neden–nasıl soran düşünce

Sorgulayan, düşünen ve üreten insanlar toplumu ileriye taşır.

5/27

8. SINIF

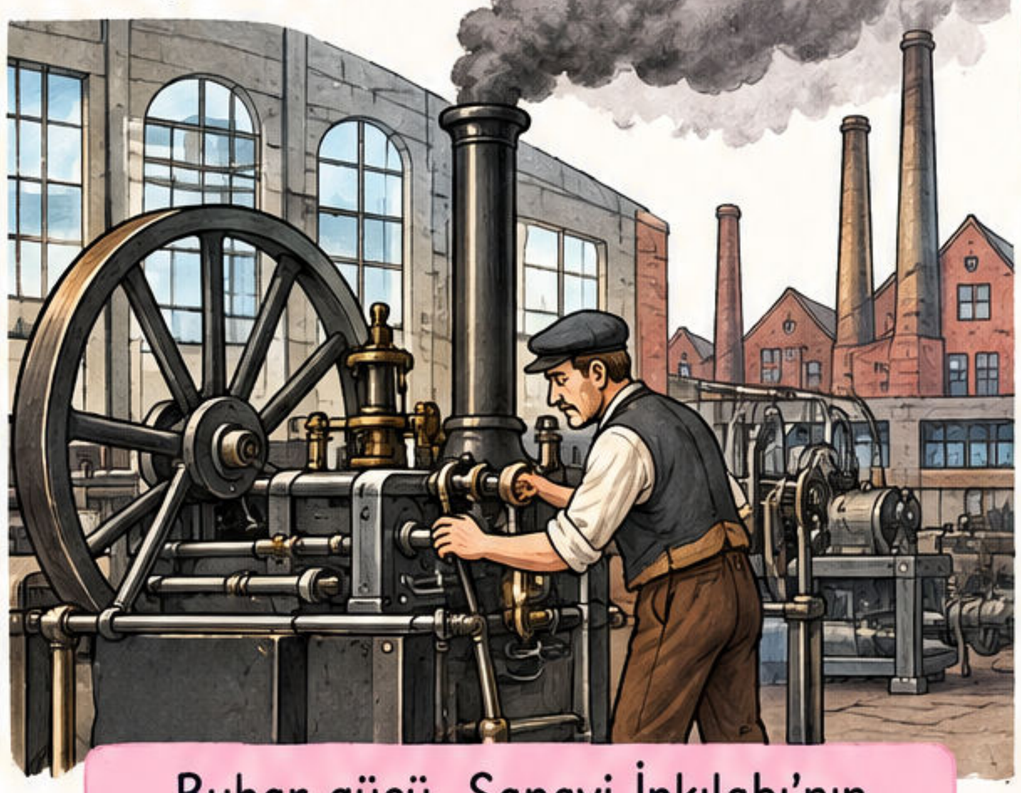
SANAYİ İNKILABI

EKONOMİK DEPREM

Üretim değişti, dünya değişti!

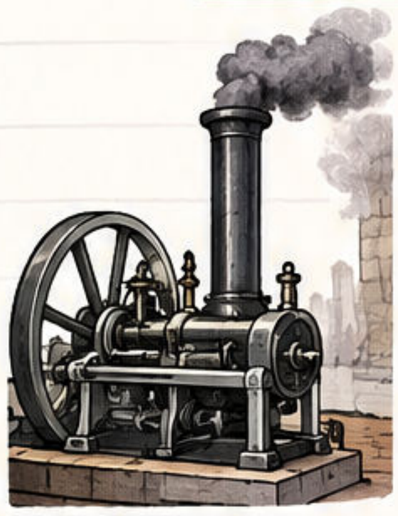
SANAYİ İNKILABI NEDİR?

18. yüzyılın ikinci yarısında İngiltere'de başlayıp 19. yüzyılda dünyaya yayılan, el emeğine dayalı üretimden makineli üretime geçişi sağlayan ekonomik ve toplumsal dönüşümdür.

Buhar gücü, Sanayi İnkılabı'nın motorudur.

ÜRETİM SÜRECİ VE ETKİLERİ

Buhar gücü → Makine üretimi → Seri ve ucuz mal

Ham madde ihtiyacı → Pazar arayışı → Sömürgecilik

OSMANLI'YA ETKİSİ

- Avrupa'daki ucuz ve kaliteli sanayi ürünleri, Osmanlı pazarını doldurdu.
- El tezgâhları kapandı, geleneksel zanaatlar geriledi.
- Osmanlı, sanayileşemediği için Avrupa'nın açık pazarı hâline geldi.

'El tezgâhları kapandı; Osmanlı Avrupa'nın açık pazarı oldu.

NEDEN ÖNEMLİDİR?

- Üretim miktarını artırarak ekonomik büyümeyi sağladı.
- Şehirlerin büyümesine ve işçi sınıfının oluşmasına yol açtı.
- Ulaşım ve iletişim gelişti, dünya birbirine daha çok bağlandı.
- Sömürgecilik yarışını hızlandırdı, dünya güç dengeleri değişti.

SINAV İPUCU!

Üretim–fabrika–ham madde–pazar sözcükleri Sanayi İnkılabı'nı gösterir.

Üretim
Fabrika
Ham madde
Pazar
=
SANAYİ İNKİLABI

Sanayi İnkılabı, ekonomiyi değiştirdi; dünya dengelerini sarstı.

8. SINIF

SANAYİ İNKİLABİ'NIN OSMANLI'YA EKONOMİK ETKİSİ

Geçmişi anlamak daha güçlü yarınlar içindir.

NE OLDU?

Avrupa'da makinelerle üretilen ucuz mallar, Osmanlı pazarlarına girdi. Ucuz ve bol ürünler karşısında Osmanlı esnafı ve zanaatkârı rekabet edemedi. Birçok el tezgâhı kapandı, yerli üretim zayıfladı. Osmanlı ekonomisi giderek dışa bağımlı hâle geldi.

EKONOMİK SONUÇLARIN ZİNCİRİ

Osmanlı sanayileşemedi → el tezgâhları kapandı → açık pazar hâline geldi → vergi gelirleri azaldı → dış borç alındı

ÖNEMLİ TARİHLER

1853 – 1856
Kırım Savaşı: ilk dış borç

Muharrem Kararnamesi (1858)
Osmanlı Devleti'nin iflası duyuruldu.

1881 Duyun-ı Umumiye
Tuz, tütün, ipek ve gümrük gelirleri denetlendi.

SONUÇLARI

- Yerli üretim ve el sanatları geriledi.
- Osmanlı ekonomisi dışa bağımlı hâle geldi.
- Vergi gelirleri azaldı.
- Devlet, dış borç almak zorunda kaldı.
- Ekonomik bağımsızlık zayıfladı, siyasi etkiler arttı.

LGS BİLGİSİ

Ekonomik bağımsızlığın kaybı siyasi bağımlılığı artırır.

8. SINIF

FRANSIZ İHTİLALİ: SİYASİ DEPREM

Fikirler dünyayı değiştirir!

1789 Fransa: ağır vergiler, eşitsizlik ve baskıcı yönetim

Düşünürler:

Montesquieu, Rousseau, Voltaire, Diderot

Yayılan fikirler:

- eşitlik
- adalet
- hürriyet
- insan hakları
- demokrasi
- millî egemenlik

En yıkıcı etki: milliyetçilik

Fransız İhtilali, milliyetçilik fikrini yayarak Avrupa'daki çok uluslu imparatorlukları zayıflatmıştır.

İKİ ÖNEMLİ SONUÇ

Sanayi İnkılabı = ekonomik sonuç

Fransız İhtilali = siyasi sonuç

BİLGİ KÖŞESİ

Fransız İhtilali, sadece Fransa'yı değil,
tüm dünyayı etkileyen yeni bir çağın kapısını açmıştır.
İnsanların özgür ve eşit haklara sahip olabileceği düşüncesi,
modern demokrasilerin temelini oluşturmuştur.

Özgür düşünce, daha adil bir dünyanın yolunu açar.

8. SINIF

MİLLİYETÇİLİK VE OSMANLI'NIN ÇOK ULUSLU YAPISI

8/27

MİLLİYETÇİLİK NEDİR?

Her milletin kendi bağımsız devletini kurma ve kendini yönetme hakkı düşüncesidir.

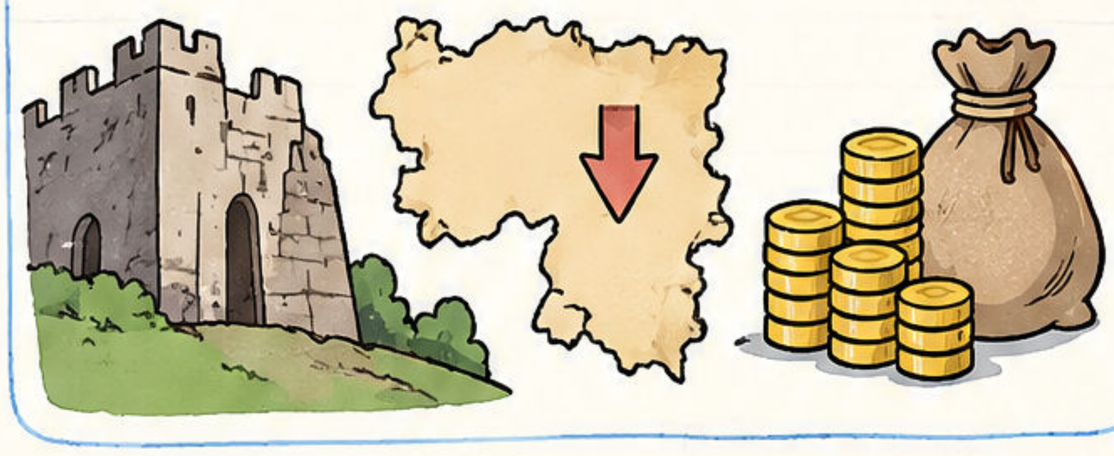

Farklı milletler, aynı devlette yaşıyordu.

OSMANLI'YA OLUMSUZ ETKİSİ

- Sırp, Rum ve Bulgar isyanları
- Toprak kayıpları
- İsyanları bastırma giderleri

OLUMLU ETKİSİ

- Hürriyet, eşitlik ve kanun üstünlüğü fikirleri demokratikleşme hareketlerini etkiledi.

ÖNEMLİ TARİHLER

1804 — Sırplar ilk isyan

1829 — Edirne Antlaşması ile Yunanistan bağımsız

Farklı milletlerin bir arada yaşadığı Osmanlı Devleti, milliyetçilik akımının etkisiyle zamanla toprak kayıpları yaşamıştır.

8. SINIF TARİH

OSMANLI'NIN ÇÖKÜŞ ZİNCİRİ

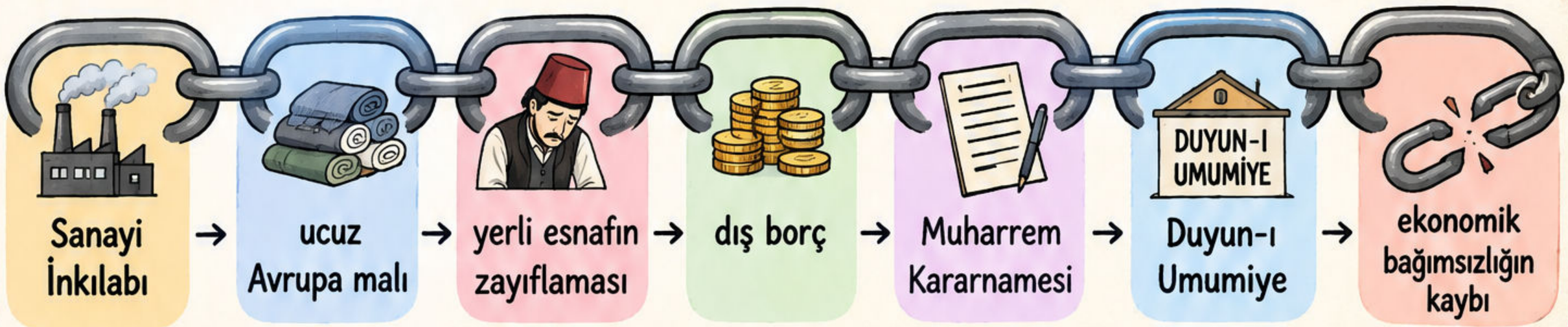
EKONOMİK VE SİYASİ NEDENLER BİRBİRİNİ TETİKLEMİŞTİR.

9 / 27

Geçmişi anlamak, bugünü daha iyi açıklar.

EKONOMİK ÇÖKÜŞ ZİNCİRİ

SİYASİ ÇÖKÜŞ ZİNCİRİ

Devletin gücü sadece ordusuyla değil, ekonomisi ve birliğiyle ölçülür.

LGS İÇİN İPUCU!

- Fabrika / ham madde / pazar = ekonomik ipucu.
- isyan / azınlık / bağımsızlık = siyasi ipucu.

UNUTMA!

- Ekonomik sorunlar devleti dışa bağımlı hale getirdi.
- Siyasi gelişmeler devletin toprak bütünlüğünü sarstı.
- İkisi birlikte Osmanlı'nın çözülme sürecini hızlandırdı.

"Tarihi iyi öğrenen, geleceği daha sağlam kurar."

8. SINIF

TARİH

DAĞILMAYI ÖNLEME VE DEMOKRATİKLEŞME İHTİYACI

Milliyetçilik isyanları ve Avrupa baskısı

SORUNDAN ÇÖZÜME

Tanzimat, Islahat, Meşrutiyet

"Osmanlı devlet adamları hem azınlık isyanlarını azaltmak hem de Avrupalı devletlerin iç işlerine karışmasını önlemek için reformlar yaptı.

ÖNEMLİ AŞAMALAR

1839 Tanzimat

Devletin dağılmasını önlemek için ilk önemli reform hareketidir.

1856 Islahat

Tanzimat'ı tamamlayan, azınlıklara daha fazla hak tanıyan düzenlemelerdir.

1876 I. Meşrutiyet

Kanun-ı Esasi ilan edilerek meclis açıldı. Ancak savaşlar ve iç karışıklıklar nedeniyle kısa sürdü.

1908 II. Meşrutiyet

Meclis yeniden açıldı. Yönetimde halkın sözü daha fazla etkili olmaya başladı.

UNUTMA!

Bu reformlar, Osmanlı Devleti'nin dağılmasını tamamen engelleyemese de devletin ömrünü uzatmış ve modernleşme yolunda önemli adımlar olmuştur.

8. SINIF

TANZİMAT VE İSLAHAT FERMANLARI

DAHA ADALETLİ, DAHA GÜÇLÜ DEVLET

Adalet Devleti Güçlendirir.

FERMANLARIN KARŞILAŞTIRILMASI

Özellik	Tanzimat Fermanı (1839)	Islahat Fermanı (1856)
Kimler için?	Herkes için (Osmanlı tebaası)	Özellikle gayrimüslimlere ek haklar
Başlıca hükümler	Can, mal, namus güvenliği; din, dil, ırk ayrımı yapmadan hukuki eşitlik; kanun üstünlüğü ilk kez kabul edildi.	Memuriyet hakkı, askerî okula giriş, mülk edinme; cizye kaldırıldı, bedelli askerlik.
Amaç	İsyanları önlemek.	Avrupa baskısını azaltmak.

UNUTMA!

Tanzimat = herkes için temel güvence

Islahat = gayrimüslimlere ek haklar

Her iki ferman da Osmanlı Devleti'ni dağılmaktan kurtarmak için atılan önemli adımlardır.

TARİHÎ ÖNEMİ

- Osmanlı Devleti'nde hukuk devleti anlayışı güçlendi.
- Toplumda yaşayan farklı din ve milletlerin hakları genişledi.
- Avrupa devletlerinin Osmanlı üzerindeki baskısı arttı.
- Devleti modernleştirme çabalarının önemli adımlarıdır.

Adaletin olduğu yerde, toplumlar daha uzun yaşar.

MEŞRUTİYET:

YÖNETİME HALKİN KATILMASI

Daha adil, daha güçlü bir devlet!

MEŞRUTİYET NEDİR?

Meşrutiyet: Padişahın yetkilerinin anayasa ve meclisle sınırlandığı yönetim.

NEDEN ÖNEMLİDİR?

- Halkın yönetime katılmasını sağlar.
- Devletin daha adil ve güçlü olmasına katkı verir.
- Modernleşme ve demokratikleşme yolunda önemli bir adımdır.

1

I. Meşrutiyet – 1876

- Jön Türkler/Genç Osmanlılar
- Kanun-i Esasi yürürlüğe girdi.
- Meclis-i Mebusan açıldı.

2

II. Meşrutiyet – 1908

- İttihan ve Terakki baskısıyla meclis yeniden açıldı.
- padişahın yetkileri kısıtlandı.
- çok partili hayatın temeli atıldı.

Meclis, milletin sesidir.

"Milletin iradesi, devletin en büyük gücüdür."

8. SINIF

T.C. İNKILAP TARİHİ

31 MART VAKASI VE MUSTAFA KEMAL

Geçmişten Geleceğe Daha Güçlü Türkiye!

1908

II. Meşrutiyet'in ilanı

23 Temmuz 1908'de II. Meşrutiyet ilan edildi. Osmanlı Devleti'nde meclis yeniden açıldı, vatandaşların yönetime katılma umutları arttı.

1909

Meşrutiyet rejimine karşı 31 Mart İsyanı

31 Mart 1909'da İstanbul'da gerici çevrelerin kışkırtmasıyla meşrutiyet rejimine karşı isyan çıktı. İsyancılar, meclisi ve hükûmeti hedef aldı.

Hareket Ordusu isyanı bastırdı

Selanik'te kurulan Hareket Ordusu, Mahmut Şevket Paşa'nın komutasında İstanbul'a hareket etti. Ordu, 24 Nisan 1909'da İstanbul'a girerek 31 Mart İsyanı'nı bastırdı. Böylece meşrutiyet rejimi korundu.

Mustafa Kemal: Hareket Ordusu Kurmay Başkanı

Mustafa Kemal, bu olayda Hareket Ordusu'nun Kurmay Başkanı olarak görev yaptı. Planlama ve koordinasyon çalışmalarında önemli rol oynadı. Meşrutiyetin korunmasında aktif sorumluluk alan bir subay olarak öne çıktı.

Mustafa Kemal, ülkenin geleceği için inançla görev alan bir subaydı.

ÇIKARIM YAPALIM

Yenilikçi, anayasal düzeni koruyan ve sorumluluk alan bir asker profili.

MİNİ BİLGİ

31 Mart Olayı, Osmanlı Devleti'nde meşrutiyete karşı yapılıan en önemli gerici ayaklanmalardan biridir.

Engin Öğretmen
Ders Notları • Sunular • Etkinlikler
ogretmensosyalbilgiler.wordpress.com

8. SINIF TARİH

TEMEL KAVRAMLAR:

REJİMLER VE KURUMLAR

Tarihi bilmek, daha bilinçli yarınlar demektir.

Mutlakiyet (monarşi)

Yönetme yetkisinin tek kişide toplanması.

Tüm yetki hükümdardadır.

Meşrutiyet

Padişahın yetkilerinin anayasa ve meclisle kısıtlanması.

Kanun-i Esasi

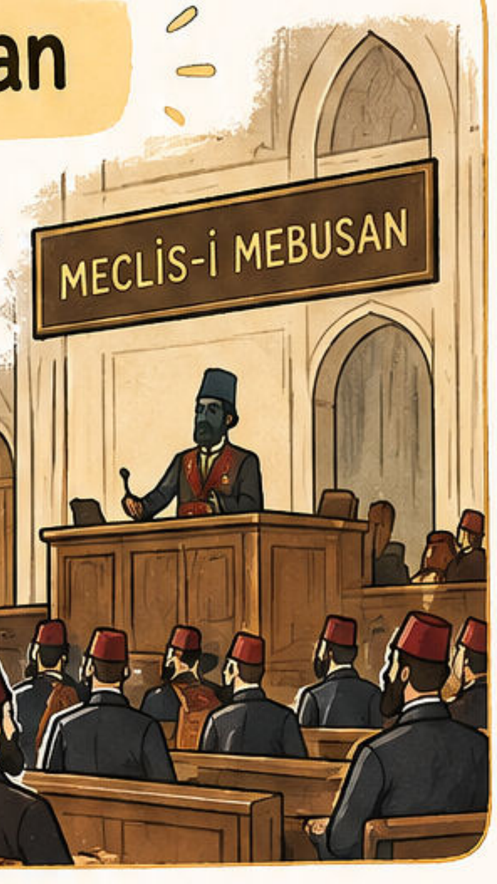
1876'da yürürlüğe giren ilk yazılı anayasa.

Osmanlı'da anayasal yönetime geçişin önemli adımıdır.

Meclis-i Mebusan

I. Meşrutiyet'le açılan, seçimle oluşan meclis.

Özerklik

İç işlerinde serbest, dış işlerinde merkeze bağlı olma.

Duyun-ı Umumiye

Osmanlı borçlarının gelir kaynaklarıyla denetlendiği kurum.

Kurumları anlamak, tarihi daha iyi anlamamızı sağlar.

8. SINIF

DEMOKRATİKLEŞME MERDİVENİ

Geçmişten daha özgür bir geleceğe!

DAHA ADİL, DAHA KATILIMCI, DAHA GÜÇLÜ BİR DEVLET

Osmanlı Devleti'nde demokratikleşme yolunda atılan adımlar, toplumun daha adil, eşit ve katılımcı bir yönetime ulaşmasını hedeflemiştir.

DAHA FAZLA ÖZGÜRLÜK → DAHA GÜÇLÜ TOPLUM

"Vatanın kurtuluşu, milletin azim ve kararıyla mümkündür."
Mustafa Kemal

1839 TANZİMAT

Kanun üstünlüğü ve herkes için güvence

1856 ISLAHAT

Gayrimüslimlere ek haklar

1876 I. MEŞRUTİYET

Kanun-i Esasi ve Meclis-i Mebusan

1908 II. MEŞRUTİYET

Meclisin yeniden açılması

1909 31 MART

Hareket Ordusu ve Mustafa Kemal

LGS'DE KARŞILAŞTIR!

Ferman = padişah iradesiyle reform.

Meşrutiyet = anayasa ve meclisle sınırlı yönetim.

Ferman tek taraflıdır, meşrutiyette halk temsilcileri de vardır.

BU SÜREÇ NE SAĞLADI?

- Hukukun üstünlüğü güçlendi.
- Toplumda eşitlik anlayışı gelişti.
- Halkın yönetime katılımı arttı.
- Modern devlet yapısına geçiş hızlandı.
- Millî mücadele fikirlerinin doğmasına zemin hazırladı.

Demokratikleşme, güçlü bir milletin temelidir.

8. SINIF TARİH

DEVLETİ KURTARMA REÇETELERİ:

FİKİR AKIMLARI I

Farklı fikirler, ortak amaç: Devleti kurtarmak!

OSMANLICILIK

Din, dil, ırk farkı olmaksızın herkes Osmanlı vatandaşıdır.

Savunucuları:

Namık Kemal, Ziya Paşa.

Sonuç:

Balkan Savaşları'nda azınlıkların ayrılmasıyla başarısız oldu.

İSLAMCILIK (ÜMMETÇİLİK)

Tüm Müslümanlar halife etrafında birleşmelidir.

Savunucuları:

II. Abdülhamid, Mehmet Akif Ersoy.

Sonuç:

I. Dünya Savaşı'nda Arap liderlerin İngilizlerle iş birliğiyle geçerliliğini kaybetti.

KISA KARŞILAŞTIRMA

Osmanlıcılık	=	ortak vatandaşlık
İslamcılık	=	dinî birlik

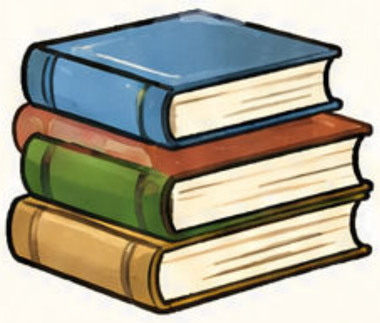
MİNİ BİLGİ

Osmanlı Devleti, dağılmayı önlemek için farklı fikir akımlarını denemiş, ancak değişen dünya şartları karşısında bu fikirler yeterli olmamıştır.

Geçmişteki fikir arayışları, bugün bize tecrübe olarak yol gösterir.

LGS
8. SINIF
TARİH

FİKİR AKIMLARI II: TÜRKÇÜLÜK VE BATICILIK

Geçmişten
Bugüne
Daha Güçlü
Yarınlara

FİKİRLER, YARINLARI ŞEKİLLENDİRİR

Fikirler, milletlerin yolunu aydınlatır.

TÜRKÇÜLÜK

- Türklerin millî bilinç etrafında birleşmesi.
- **Savunucuları:** Ziya Gökalp, Mehmet Emin Yurdakul.
- İmparatorluğu kurtaramadı; Millî Mücadele'nin temel felsefesi ve Cumhuriyet'in kurucu fikri oldu.

BATICILIK

- Kurtuluşu Batı'nın bilim ve tekniğini almakta gördü.
- **Savunucuları:** Tevfik Fikret, Abdullah Cevdet.
- İmparatorluğu kurtaramadı; Cumhuriyet inkılaplarının düşünsel kaynağı oldu.

ÜNUTMA!

KOD BİLGİ

Türkçülük → Millî Mücadele
Batıcılık → inkılaplar

Farklı fikirler, aynı hedefe hizmet etmiştir: Daha güçlü bir Türkiye.

Kaydet

18 / 27

8. SINIF TARİH

FİKİR AKIMLARINI KARIŞTIRMA

Farkı bil, karıştırma, başarı seninle!

SON DÖNEM OSMANLI DÜŞÜNCE AKIMLARI

FİKİR AKIMI	TEMEL DÜŞÜNCE	HEDEF / ÖZELLİK	SONUÇ
Osmanlıcılık 	Herkesi eşit vatandaş sayar.	• Din, dil, ırk ayrımı gözetmeden tüm Osmanlı tebaasını birleştirmevi amaçlar.	Balkan ayrılıklarıyla başarısız oldu.
İslamcılık 	Müslümanları halifé çevresinde birleştirir.	• İslâm birliği ile devleti ayakta tutmayı hedefler.	Arap iş birliğiyle zayıfladı.
Türkçülük 	Millî bilinç ve Türk birliği.	• Türk milletinin kültürel ve siyasal birliğini hedefler.	Millî Mücadele'ye miras kaldı.
Batıcılık 	Batı bilim ve tekniği.	• Avrupa'nın bilim, teknik ve kurumlarını örnek almayı savunur.	Cumhuriyet inkılaplarına miras kaldı.

SINAVDA TUZAKLARA DİKKAT!

1. Osmanlıcılık yalnız Müslümanları kapsamaz.
2. Türkçülük ve Batıcılık devleti kurtaramadı ama miras bıraktı.
3. İslamcılık = dinî birlik.

UNUTMA!

- Her akımın hedefi farklıdır.
- Sonuçlarını karıştırma.
- Özellikle "Osmanlıcılık = sadece Müslümanlar" yanlıştır.

MİNİ BİLGİ

Bu fikir akımları, Osmanlı Devleti'nin dağılmasını durdurmak için ortaya çıkmış, ancak devletin kurtuluşunu sağlayamamıştır. Yine de Türkçülük ve Batıcılık, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuna fikirsel zemin hazırlamıştır.

Geçmişin fikirleri, geleceğin yolunu açar.

Kaydet

8. SINIF

TARİH

KRONOLOJİ: TARİHLERİ OLAYLARLA EŞLEŞTİR

Tarih Geçmişten Geleceğe Köprüdür.

KRONOLOJİ NEDİR?

Tarihî olayların oluş zamanını doğru sırayla göstermeye **kronoloji** denir.

HATIRLAMA RİTMİ

"TAN - IS - ME - ME"

TAN
1839 Tanzimat (kanun üstünlüğü)

IS
1856 Islahat (gayrimüslim hakları)

ME
1876 I. Meşrutiyet (Kanun-i Esasi)

ME
1908 II. Meşrutiyet

1789 → Fransız İhtilali - milliyetçilik

1804 → Sırplar - ilk azınlık isyanı

1829 → Edirne Antlaşması - Yunanistan bağımsız

1839 → Tanzimat - kanun üstünlüğü

1853-1856 → Kırım Savaşı - ilk dış borç

1856 → Islahat - gayrimüslim hakları

1876 → I. Meşrutiyet - Kanun-i Esasi

1877-1878 → 93 Harbi - meclis kapatıldı

1878 → Berlin Antlaşması - bazi Balkan devletleri bağımsız

1881 → Duyun-ı Umumiye

1908 → II. Meşrutiyet

1909 → 31 Mart - Hareket Ordusu

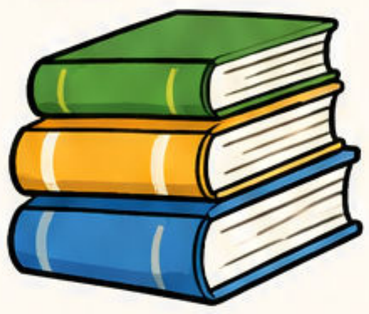
UNUTMA!

- Tarihleri olaylarla birlikte öğren.
- Olayların sonuçlarını düşün.
- Kronolojik sıra, olaylar arasındaki bağlantıyı anlamanı kolaylaştırır.

Tarihini bilen millet, geleceğine daha güvenle yürür.

Daha güçlü yarınlar için tarihi unutma!

20/27

8. SINIF LGS HAZIRLIK

LGS SORU ÇÖZME STRATEJİSİ

TARAT • İLİŞKİ KUR • EŞLEŞTİR • YORUMLA

1. Paragrafı tara:

fabrika – ham madde – pazar

= **Sanayi İnkılabı**

isyan – azınlık – bağımsızlık

= **Fransız İhtilali**

2. Neden-sonuç kur:

Neden: Osmanlı'nın borçlarını ödeyememesi

Sonuç:

Duyun-ı Umumiye'nin kurulması ve Osmanlı'nın ekonomik bağımsızlığının kaybı.

3. Kavram eşleştir:

Kanun-i Esasi = 1876 I. Meşrutiyet

Meclis-i Mebusan = seçimle oluşan ilk meclis.

4. Fikir akımını tanı:

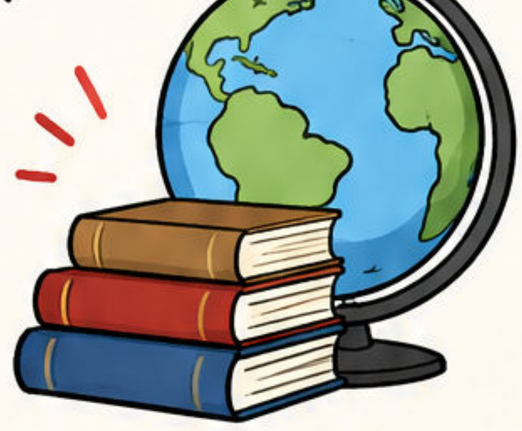
Millî Mücadele'nin fikrî temeli

= **Türkçülük**

İnkılapların düşünsel kaymağı

= **Batıcılık**

SINAV ALIŞKANLIĞI

Önce **anahtar kelimeyi**, sonra **dönemi**, sonra **neden-sonucu** bul.

Planlı Çözüm Daha Fazla Doğru!

ETKİNLİK 1: KAVRAMI BUL

Anahtar kelimeyi yakala; kavramı yaz ve alanını belirt.

KELİME HAVUZU

Sanayi İnkılabı • Fransız İhtilali • Rönesans • Reform • Aydınlanma • Kapitülasyon • Duyun-ı Umumiye

1 Fabrika, buhar gücü ve seri üretimle çok miktarda ucuz mal üretilmesini sağlayan gelişme. Alan: _____

2 Eşitlik, hürriyet ve millî egemenlik fikirlerini yayarak siyasi dengeleri değiştiren olay. Alan: _____

3 İtalya’da sanat, edebiyat ve bilim alanlarında başlayan yeniden doğuş hareketi. Alan: _____

4 Katolik Kilisesi’nin gücünü ve dogmatik düşünceyi sarsan dinî yenileşme hareketi. Alan: _____

5 Akıl, deney ve gözlemi rehber edinen düşünce çağı. Alan: _____

6 Yabancı devletlere verilen ticari ve hukuki ayrıcalıklar. Alan: _____

7 Osmanlı borçlarının gelir kaynakları üzerinde denetim kuran idare. Alan: _____

8. SINIF

ETKİNLİK 2:

DOĞRU-YANLIŞ VE DÜZELT

Geçmişi
Doğru Anla
Daha Güçlü
Yarınlara

Aşağıdaki ifadeleri okuyunuz. Doğruysa "D", yanlışsa "Y" harfini kutucuğa yazınız. Yanlış olan ifadelerin doğrularını altındaki alana yazınız.

1

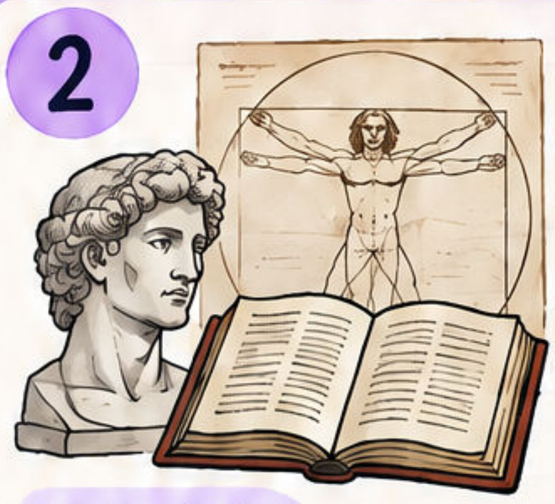

Coğrafi Keşifler ticaret yollarını değiştirdi ve sömürgeciliğin başlangıcı (Coğrafi Keşifler) sürecini başlattı.

Doğru hâli: .....

.....

2

Rönesans Skolastik düşünceyi güçlendirdi.

Doğru hâli: .....

.....

3

Sanayi İnkılabı Osmanlı el tezgâhlarını güçlendirdi.

Doğru hâli: .....

.....

4

Fransız İhtilali milliyetçilik fikrini yaydı.

Doğru hâli: .....

.....

5

Tanzimat yalnızca gayrimüslimlere ek haklar verdi.

Doğru hâli: .....

.....

6

Islahat Fermanı 1856'da yayımlandı.

Doğru hâli: .....

.....

7

Kanun-i Esasi 1876'da yürürlüğe girdi.

Doğru hâli: .....

.....

8

31 Mart Vakası'nı Hareket Ordusu bastırdı.

Doğru hâli: .....

.....

ETKİNLİK 3:

EŞLEŞTİR VE GEREKÇELENDİR

GEÇMİŞİ ANLA, BUGÜNÜ DAHA İYİ KAVRA!

Aşağıdaki gelişmeleri, uygun sonuçlarıyla eşleştir.
Daha sonra seçtiğin bir eşleşmeyi neden-sonuç cümlesiyle açıkla.

TARİHİ GELİŞMELER

1839
Tanzimat

1856
Islahat

1876
I. Meşrutiyet

1908
II. Meşrutiyet

1881
Duyun-ı Umumiye

1909
31 Mart

SONUÇLAR

Kanun-i Esasi ve
Meclis-i Mebusan

Hareket Ordusu

Gayrimüslimlere
ek haklar

Kanun üstünlüğü ve
herkes için güvence

Borç gelirlerinin
denetimi

Meclisin yeniden
açılması

Seçtiğin bir eşleşmeyi neden-sonuç cümlesiyle açıkla.
Sömürgeciliğin başlangıcı (Coğrafi Keşifler)

ETKİNLİK 4:
NEDEN-SONUÇ ZİNCİRİNİ TAMAMLA

Tarih bir zincirdir!

Aşağıdaki olaylar arasındaki neden–sonuç ilişkisini düşünerek boş bırakılan kutuları uygun şekilde tamamla.

Coğrafi Keşifler

Sömürgeciliğin başlangıcı (Coğrafi Keşifler) → ..... → ..... → Osmanlı gelirlerinin azalması

Sanayi İnkılabı

..... → ..... → Osmanlı'da dış borç

Fransız İhtilali

milliyetçilik → ..... → .....

Bir ekonomik gelişme nasıl siyasi bağımlılığa dönüşebilir?

8. SINIF

ETKİNLİK 5: KRONOLOJİ, HARİTA VE KANIT

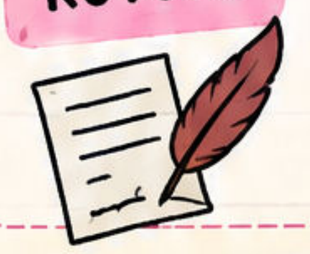
Tarihi sıralamak, anlamak demektir.

A. KRONOLOJİ

Aşağıdaki tarihleri uygun olaylarla eşleştirerek kronolojiyi tamamlayınız.

1789 | 1804 | 1829 | 1839 | 1856 | 1876 | 1881 | 1908 | 1909

OLAY KUTUSU

- Sömürgeciliğin başlangıcı (Coğrafi Keşifler)
- Fransız İhtilali
- Sırp isyanı
- Tanzimat
- Islahat
- I. Meşrutiyet
- Duyun-ı Umumiye
- II. Meşrutiyet
- 31 Mart

B. HARİTA

Aşağıdaki haritayı inceleyiniz ve soruları cevaplayınız.

C. KANIT VE YORUM

1 Milliyetçilik akımının Osmanlı Devleti'ni nasıl etkilediğini kısaca açıklayınız.

.....

.....

.....

2 Avrupa'da yaşanan ekonomik gelişmelerin Osmanlı Devleti'ni nasıl etkilediğini yazınız.

.....

.....

.....

3 Selanik'in çok kültürlü yapısının Osmanlı Devleti açısından önemini açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

4 Haritaya göre Osmanlı Devleti'nin coğrafi konumu hakkında en az iki çıkarımda bulununuz.

.....

.....

.....

.....

ETKİNLİK 6: LGS KISA TEST

1 Coğrafi Keşiflerin önemli sonuçlarından biri hangisidir?

- A) Sömürgeciliğin başlangıcı (Coğrafi Keşifler)
- B) Meclis-i Mebusan'ın açılması
- C) Kanun-i Esasi'nin ilanı
- D) Duyun-ı Umumiye'nin kurulması

2 Sanayi İnkılabı'nın Osmanlı'ya temel etkisi hangisidir?

- A) Ycrli el tezgâhları güçlendi
- B) Osmanlı açık pazar hâline geldi
- C) Milliyetçilik sona erdi
- D) Meclis açıldı

3 Fransız İhtilali'nin Osmanlı'ya en yıkıcı etkisi nedir?

- A) Rönesans
- B) Kapitülasyon
- C) Milliyetçilik ve azınlık isyanları
- D) Duyun-ı Umumiye

4 Tanzimat ile Islahat arasındaki doğru fark hangisidir?

- A) Tanzimat herkes için güvence; Islahat gayrimüslimlere ek haklar
- B) Tanzimat meclisi açtı
- C) Tanzimat 1908'dir
- D) İkisi askerî düzenlemedir

5 Kanun-i Esasi hangi gelişmeyle ilişkilidir?

- A) Coğrafi Keşifler
- B) I. Meşrutiyet
- C) II. Meşrutiyet
- D) 31 Mart

6 Duyun-ı Umumiye'nin kurulmasının temel nedeni nedir?

- A) Borçların ödenememesi
- B) Meclisin açılması
- C) Milliyetçilik
- D) Rönesans

7 31 Mart Vakası'nı bastıran Hareket Ordusu'nun kurmay başkanı kimdir?

- A) Namık Kemal
- B) Ziya Gökalp
- C) Mustafa Kemal
- D) Mehmet Akif Ersoy

8 Millî Mücadele'nin fikrî temeli hangi akımla ilişkilidir?

- A) Osmanlıcılık
- B) İslamcılık
- C) Batıcılık
- D) Türkçülük

ETKİNLİKLER CEVAP ANAHTARI

ÖĞRETMEN KULLANIMI

8. SINIF TÜRKÇE

1 Etkinlik 1 – Kavramı Bul

1 Sanayi İnkılabı
2 Fransız İhtilali
3 Rönesans
4 Reform
5 Aydınlanma
6 Kapitülasyon
7 Duyun-ı Umumiye

2 Etkinlik 2 – Doğru/Yanlış

1 D; 2 Y; 3 Y; 4 D; 5 Y; 6 D; 7 D; 8 D.

Düzeltmeler:

- Rönesans Skolastik düşünceyi zayıflattı.
- Sanayi İnkılabı el tezgâhlarını zayıflattı.
- Tanzimat herkes için güvence sağladı.

3 Etkinlik 3 – Eşleştirme

1839 → Tanzimat – kanun üstünlüğü ve herkes için güvence
1856 → Islahat – gayrimüslimlere ek haklar
1876 → I. Meşrutiyet – Kanun-i Esasi ve Meclis-i Mebusan
1908 → II. Meşrutiyet – meclisin yeniden açılması
1881 → Duyun-ı Umumiye – borç gelirlerinin denetimi
1909 → 31 Mart – Hareket Ordusu

4 Etkinlik 4 – Neden/Sonuç

- Coğrafi Keşifler → Sömürgeciliğin başlangıcı (Coğrafi Keşifler) → ticaret yollarının değişmesi → Osmanlı gelirlerinin azalması.

- Sanayi İnkılabı → ucuz Avrupa malı → yerli esnafın zayıflaması → dış borç.
- Fransız İhtilali → milliyetçilik → azınlık isyanları → toprak kayıpları.

5 Etkinlik 5 – Kronoloji/Harita

1789 Fransız İhtilali
1804 Sırp isyanı
1829 Edirne
1839 Tanzimat
1856 Islahat
1876 I. Meşrutiyet
1881 Duyun-ı Umumiye
1908 II. Meşrutiyet
1909 31 Mart

Harita sorularında Balkanlar, Avrupa ekonomisi, Selanik'in çok kültürlü yapısı ve konum çıkarımı gerekçelendirilir.

6 Etkinlik 6 – LGS Kısa Test

1 A; 2 B; 3 C; 4 A; 5 B; 6 A; 7 C; 8 D.

Açık uçlu sorularda anlamca doğru ve gerekçeli cevaplar kabul edilir.